

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Stockholm 2021-04-30

**REMISSYTTRANDE;
Promemorian Förstärkt nedsättning av arbetsgivaravgifterna för
19-23-åringar under juni-augusti 2021
(Ert diarienummer Fi2021/01524)**

Visita är bransch- och arbetsgivarorganisation för den svenska besöksnäringen. Visita samlar ca 5 430 medlemsföretag med runt 8 090 arbetsställen, huvudsakligen hotell, restauranger, caféer, nöjesrestauranger, cateringföretag, konferens-anläggningar, spa, campingföretag, vandrarhem, skidanläggningar, nöjes- och djurparker, turistbyråer, museer samt turist- och eventföretag. Visita tecknar branschens kollektivavtal och är en medlemsorganisation i Svenskt Näringsliv. Som branschorganisation hjälper Visita företagen att växa och utvecklas och är besöksnäringens företrädare i politiska frågor.

Visita har fått del av rubricerad remiss och får härmed inkomma med följande.

YTTRANDE

Innehållet i förslagen i promemorian

Den tillfälliga nedsättningen av det samlade uttaget av arbetsgivaravgifter och allmän löneavgift på ersättning som utges till personer som vid årets ingång har fyllt 18 men inte 23 år förstärks under juni–augusti 2021. Den förstärkta nedsättningen innebär att endast ålderspensionsavgiften (10,21 procent) ska betalas på ersättning upp till 25 000 kronor per kalendermånad som utges under perioden 1 juni– 31 augusti 2021. Ändringarna träder i kraft den 1 juli 2021 och tillämpas på ersättning som utges efter den 31 maj 2021.

Den nuvarande krissituationen i besöksnäringen

I mitten på mars i år slogs benen undan fullständigt på hela besöksnäringen genom regeringens och andra myndigheters restriktioner med anledning av spridningen av covid-19. Fysisk samvaro är ju oftast en viktig ingrediens och förutsättning i utbudet av besöksnäringens tjänster. Efterfrågan kunde bara i viss utsträckning återvinnas under sommaren och i november skärptes restriktionerna kraftigt. Skärpningarna fick effekt redan när de aviserades, innan restriktionerna formellt trädde i kraft, och var förödande för försäljningen i besöksnäringen. I synnerhet på restaurang och då bör man ha i åtanke att november och december under normala förhållanden är de månader då intäkterna är som högst i restaurangbranschen. För många restauranger innebär dessa intäkter en

finansiering av kostnaderna under det första kvartalet då intäkterna är betydligt lägre. Dessutom sammanföll detta med att de flesta stödåtgärder hade upphört, att likviditeten i många fall var slut och att den första perioden av korttidsarbete avslutades för de flesta företag.

Regeringen var snabbfotad i arbetet med att ta fram ekonomiska stödåtgärder under den första vågen och bidrog därmed sannolikt till att många konkurser och uppsägningar sköts på framtiden. Under andra vågen kan man dessvärre inte säga det samma. Inte förrän under februari 2021, tre månader efter att restriktionerna kraftigt skärpts, blev det möjligt att ansöka om ytterligare ekonomiska stödåtgärder samt ta del av arbetsgivaravgiftssänkningen för 19-23-åringar. Tillväxtverket öppnade ansökan till den andra perioden av korttidsarbete den 29 mars 2021, cirka 5 månader efter restriktionsskärpningarna. Till detta ska läggas att likviditeten redan dessförinnan var historiskt kritisk.

Mellan den 21 november 2020 och den 11 april 2021 har restaurangerna tappat cirka 70 procent av sin omsättning jämfört med motsvarande period 2019–2020. Nästan två tredjedelar av hotellrumsförsäljningen försvann december 2020 – februari 2021. Nöjesparkerna har till följd av införda restriktioner inte kunnat vara öppna och mäss- och konferensanläggningar har av samma skäl ekat tomma. Sammantaget har detta fått enorma konsekvenser för sysselsättningen i branschen. Efter att restriktionerna skärptes i november 2020 har antalet jobb inom hotell och restaurang minskat med mer än 44 000 i genomsnitt per månad (t.o.m. februari 2021). Minst 21 000 personer i besöksnäringen har hittills varslats sedan i mars 2020, över 60 000 har omfattats av korttidspermitteringssystemet och tusentals normala tillfälliga anställningar såsom sommarjobb har antingen inte tillsatts eller avslutats.

Arbetskraftskostnadernas roll i besöksnäringen

Besöksnäringen är den näring i Sverige som anställer högst andel unga. Cirka en tredjedel av de anställda i besöksnäringen är under 26 år, vilket ska jämföras med 10 procent på den övriga arbetsmarknaden. Att krisen har slagit så hårt mot just besöksnäringen har givetvis medfört att de åldersgrupper som avses i promemorian har blivit extra drabbade i förhållande till om den hade drabbat många andra branscher.

Utöver detta anställer besöksnäringen även högst andel utlandsfödda och högst andel personer som saknar gymnasieutbildning. Den fyller därför en mycket viktig funktion för att integrera människor i det svenska samhället och det vuxna arbetslivet.

Besöksnäringen är mycket personalintensiv i förhållande till många andra branscher. Arbetskraftskostnaden, d.v.s. lönekostnaden plus arbetsgivaravgifterna, är den i särklass

största kostnaden för företagen i besöksnäringen. I hotell- och restaurangbranschen motsvarar arbetskraftskostnaden ungefär 35 procent av omsättningen. Motsvarande förhållande i tillverkningsindustrin är 17,7 procent. Besöksnäringen är därmed nästan dubbelt så personalintensiv som tillverkningsindustrin. Det faktum att Sverige i ett internationellt perspektiv har bland de högsta minimilönerna och de högsta arbetsgivaravgifterna i Europa missgynnar personalintensiva tjänstebranscher både i förhållande till andra länder och andra mer kapitalintensiva branscher. Problemet med höga minimilöner och arbetsgivaravgifter är att de stänger ute människor som inte kan förväntas ha en produktivitet som motsvarar den totala arbetskraftskostnaden för arbetsgivaren. Kan man sänka arbetskraftskostnaden för besöksnäringen ökar därför sysselsättningen bland utsatta grupper på arbetsmarknaden, allt annat lika. Detta gäller i synnerhet i ett läge när företagen drastiskt minskat antalet anställda och i närtid åter behöver bemanna upp sin verksamhet.

Visitassynpunkter på förslagen i promemorian

Visita tillstyrker förslaget om förstärkningen av nedsatta arbetsgivaravgifter för 19–23-åringar under juni-augusti. En lärdom från den första vågen i coronapandemin var att just nedsatta arbetsgivaravgifter var den mest effektiva stödåtgärden ur perspektivet att få fram regelrätt ekonomiskt stöd på ett tillräckligt omfattande och snabbt sätt till företagen. Ett genomförande av förslaget kommer att gynna sysselsättningen och minska företagets utsatthet i besöksnäringen när restriktioner och beteendeförändrande rekommendationer väl upphör. Vi anser dock att reformen innehåller ett antal begränsningar som i onödan hindrar positiva effekter i det svåra läge som nu råder, inte minst inom besöksnäringen, enligt följande.

Kostnaden för arbetsgivaravgifter behöver minska tidigare

Enligt promemorian ska lagändringarna träda i kraft den 1 juli 2021 och tillämpas retroaktivt på ersättning som utges efter den 31 maj samma år.

Som framgår ovan rasar krisen fortfarande för en mängd företag inom besöksnäringen. På många sätt är krisen dessutom allvarligare nu än under den första vågen. En viktig skillnad nu jämfört med den första vågen är att många företag har ackumulerat skulder och underskott under snart 14 månader. Många företag har avvecklats och andra överväger detsamma på grund av den stora ovissheten om framtidens förutsättningar att bedriva verksamhet. Till detta ska läggas de ekonomiska risker som alltid följer med att anställa. Dessa minskas med hjälp av sänkta arbetsgivaravgifter, vilket kommer att leda till en högre sysselsättning än vad som annars vore fallet. Det är välkommet att även regeringen verkar instämma i detta.

Mot ovanstående bakgrund samt för att sända en tydlig signal till företagen om sommaranställningarnas kostnad anser Visita att lagändringarna skulle behöva träda i kraft senast den 1 juni 2021 för att få en snabbare effekt på likviditeten.

Nedsättningen bör gälla under längre tid

Enligt förslaget ska nedsättningen vara tillfällig och upphöra den 31 mars 2023, d.v.s. efter två år. Besöksnäringen har under lång tid varit en bransch i stark tillväxt och kommer sannolikt att bli det igen. Coronasituationen har dock inneburit en aldrig skådad osäkerhet, vilket omöjliggör planering av verksamheten och investeringar på både kort och lång sikt. Förhoppningarna om ett slut på krisen har fått skjutas fram om och om igen.

Eftersom många unga redan gått miste om sin sysselsättning i besöksnäringen så kan man nu förvänta sig betydligt mindre dödviktsförluster än vid en sänkning som sker under normala omständigheter. D.v.s. en sänkning kommer att leda till nettoökningar av sysselsättningen i dessa åldrar. Forskning har dessutom visat att sänkningar av arbetsgivaravgifter även leder till andra positiva effekter i näringslivet, inte minst har man visat att en del av de sänkta kostnaderna används till att anställa kompetens även i andra grupper. [Daunfeldt et al. har visat att tidigare sänkningar skapade 18 100 nya arbetstillfällen i alla åldersgrupper, vilket är betydligt fler än om man endast studerade de nämnda åldrarna.](#) Med tanke på att sysselsättningen i besöksnäringen sjunkit till minimala nivåer får man anta att risken för övervältring på lönerna är försvinnande. Bl.a. av den anledningen kommer denna reform att uppnå högre effektivitet än tidigare. Enligt [en rapport från Almega](#) beräknas en sänkning av arbetsgivaravgiften med sex procentenheter skapa cirka 12 200 jobb bara inom hotell- och restaurangföretag.

Visita välkomnar att regeringen sett sänkning av arbetsgivaravgifterna som en viktig sysselsättningsåtgärd genom att sänka dem för 19–23-åringar under första kvartalet (19,73 procent) och nu föreslå en förstärkning av dessa. För att stimulera företag att behålla och på sikt åter skapa jobb menar Visita att det är denna, den förstärkta, nivån som borde gälla retroaktivt från och med den 1 januari 2021. Detta skulle också utgöra ett välkommet tillskott till den försvinnande likviditeten hos de flesta företag i besöksnäringen under första kvartalet. Denna bör också gälla under åtminstone den period som föregående sänkningen föreslogs gälla, dvs till den 31 mars 2023.

Därefter menar Visita följande. Med hänvisning till den permanenta obalansen mellan arbetskraftskostnadernas relativa storlek i olika delar av ekonomin samt till att kollektivavtalen både bibehåller höga minimilöner och begränsar möjligheten till

övervältring anser Visita att det vore rimligt att en nedsättning som motsvarar den allmänna löneavgiften (11,62 procent) gjordes permanent. Detta skulle få stora positiva effekter på sysselsättningen, inte minst bland svaga grupper på arbetsmarknaden.

Åldersintervallet behöver utökas för att få större effekter

Enligt promemorian ska nedsättningen begränsas till de personer som vid årets ingång fyllt 18 men inte 23 år. För att minska riskerna för arbetslöshet och uppskjutet inträde på arbetsmarknaden framstår det som välmotiverat att det nedre intervallet omfattar de som avslutar gymnasiet. Den övre begränsningen på 23 år är dock, enligt Visitas mening onödigt låg. Vanligtvis utgör personer under 26 år mer än en tredjedel av de förvärvsarbetande i hotell- och restaurangbranschen. Förutsatt att restriktionerna lyfts finns möjlighet att uppnå betydligt större effekter.

Visita anser att åldersintervallet bör utvidgas till åtminstone 26 år som övre gräns.

Med vänlig hälsning

Jonas Siljhammar
VD

Thomas Jakobsson
Chefekonon